

ضوابط و مقررات ارزشیابی ۲۰۱۳

ضوابط و مقررات ارزشیابی مدارک دانشگاه های خارج از کشور

به روز شده در تاریخ : 93/01/25

(برای ارزشیابی مدارکی که شروع دوره تحصیلی مربوط به آنها، بعد از اول سپتامبر ۲۰۱۳ باشد)

ماده ۱: تعاریف

- ۱-۱ وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- ۲-۱ سازمان: سازمان امور دانشجویان
- ۳-۱ اداره کل: اداره کل امور دانش آموزان در سازمان
- ۴-۱ مؤسسه/ مؤسسات: هر یک/ همه دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی خارج از کشور.
- ۵-۱ مدرک تحصیلی: مدرک صادره از مؤسسه/ مؤسسات است که در ارتباط با رشته های تحصیلی وزارت متبوع بوده و از طرف مؤسسه/ مؤسسات به دانش آموزان مربوط اعطا می شود.
- ۶-۱ دانش آموزان: کسانی که در یکی از مؤسسات تحصیل کرده و موفق به دریافت مدرک تحصیلی شده اند.
- ۷-۱ ارزشیابی: تعیین ارزش علمی مدارک تحصیلی صادره از مؤسسات خارجی به مأخذ یکی از مقاطع رسمی مورد تایید وزارت
- ۸-۱. اعتبارسنجی: تعیین اعتبار علمی مؤسسه/ مؤسسات بر اساس موازین این آئین نامه
- ۹-۱ ارزشنامه: مدرکی است که بر اساس مفاد این آئین نامه و به تصویب هریک از کمیسیون های ارزشیابی مدارک، به عنوان همطراز تحصیلی در مؤسسه/ مؤسسات توسط اداره کل صادر و به امضای رئیس سازمان می رسد.
- ۱۰-۱ شیوه آموزشی : تحصیل دانش آموخته بر اساس مفاد این آئین نامه، حضوری، نیمه حضوری و یا غیر حضوری تعیین می شود، تحصیلات مکاتبه‌ای، از راه دور، مجازی، الکترونیکی، مبتنی بر اینترنت و مانند آنها، حتی اگر فرد در مؤسسه ذی ربط به عنوان حضوری ثبت نام کرده باشد، نیز غیر حضوری شناسائی می شوند.

ماده ۲: طول دوره تحصیل و اقامت

مدت زمان رسمی دوره های آموزش عالی هر مؤسسه به استناد تقویم آموزشی رسمی مربوط بررسی و مطابق با جدول ۱ همطراز می شود و همچنین حداقل مدت زمان اقامت الزامی دانشجویی دانش آموخته در کشور محل تحصیل برای تطبیق به انواع تحصیلات حضوری و نیمه حضوری، به استناد گذرنامه ارائه شده به اداره کل، به شرح همان جدول تعیین می شود.

جدول ۱: طول دوره های تحصیلی و حداقل مدت (ماه) اقامت دانشجویی برای انواع تحصیلات حضوری و نیمه حضوری

دوره تحصیلی	طول دوره تحصیل	حداقل مدت اقامت دانشجویی لازم برای تحصیلات حضوری	حداقل مدت اقامت دانشجویی لازم برای تحصیلات نیمه حضوری
-------------	----------------	--	---

—	۱۶	۲۴	کاردانی
—	۲۴	۳۶	کارشناسی سه ساله
—	۳۲	۴۸	کارشناسی چهارساله
—	۱۶	۲۴	کارشناسی ارشد ناپیوسته
—	۴۰	۶۰	کارشناسی ارشد پیوسته
ماه ۱۸	۲۴	۳۶	دکترای سه ساله
ماه ۲۴	۳۲	۴۸	دکترای چهارساله
به تشخیص اداره کل			سایر دوره ها

ماده ۳: مبانی

۱-۳ برای ارزشیابی مدارک تحصیلی، علاوه بر مفاد این آئین نامه، ضوابط و مقررات عمومی و ضوابط خاص آموزشی هر کشور که به پیشنهاد اداره کل و تصویب شورای ارزشیابی اطلاع رسانی می شود و در سایت سازمان درج می گردد، مورد بررسی و توجه قرار می گیرد و رعایت مفاد آنها از طرف دانش آموخته در طی دوره تحصیل، الزامی است.

۲-۳ مدارک تحصیلی دانش آموختگان پس از وصول به اداره کل، به لحاظ تطبیق با مدت اقامت دانشجویی برابر جدول ۱ مورد بررسی قرار گرفته و به شرح زیر اقدام می شود.
الف- مدارک تحصیلی حضوری در همه مقاطع قابل ارزشیابی می باشند.

ب- مدارک تحصیلی ناشی از تحصیلات نیمه حضوری و غیر حضوری در هیچ یک از انواع دوره های تحصیلی کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد قابل ارزشیابی نیست. در دوره دکتری نیز صرفاً ارزشیابی مدارک تحصیلات نیمه حضوری با رعایت سایر ضوابط و مقررات امکان پذیر می باشد.
تبصره: درج عبارت "نیمه حضوری" در ارزشنامه های دوره های دکتری که صادر می شود، ضروری است. یادآوری: اداره کل از دریافت مدارک تحصیلی ناقص معذور است. تشکیل پرونده برای تعیین مراحل ارزشیابی صرفاً برای مدارک تحصیلی کامل امکان پذیر است.

۳-۳ مدارک تحصیلی در چارچوب مقاطع رسمی داخل کشور و شامل کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری ارزشیابی می شود. کمیسیون های ارزشیابی مدارک برای تعیین عنوان رشته تحصیلی، رشته و گرایش تحصیلات پیشین را نیز مورد توجه قرار می دهند.

۴-۳ مدارک تحصیلی رشته های مرتبط با "زبان و ادبیات فارسی" از کلیه مؤسسات معتبر مورد تایید وزارت، در مقاطع تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد، با بررسی کیفی جامع و دقیق قابل بررسی و ارزشیابی می باشد، اما مدارک رشته زبان و ادبیات فارسی دوره دکتری کشورهای خارجی، حتی از شبه قاره، تاجیکستان و افغانستان قابل بررسی و ارزشیابی نمی باشد.

۵-۳ ارزشیابی مدارک "زبان خارجی ثالث" بنا به تشخیص کمیسیون ارزشیابی مدارک و با بررسی کیفی انجام می گردد.

۳-۶ مدارک تحصیلی دوره های شش ساله دامپزشکی (MVM ۶) در صورت ارایه پایان نامه و گذراندن حداقل ۲۲۰ واحد در مقطع "دکترای عمومی حرفه ای دامپزشکی" و بدون نیاز به ارایه پایان نامه و دوره های پنج ساله دامپزشکی با ارایه پایان نامه، "کارشناسی ارشد دامپزشکی" ارزشیابی می گردد.

ماده ۴: اعتبار سنجی:

یکایک مؤسسات و شعب آنان در کشورهای مختلف، بر اساس ویژگی های عمومی، آموزشی، پژوهشی و فناوری، اداری - مالی و رفاهی بررسی، به یکی از گروه های زیر سطح بندی می شوند و به نحو مقتضی از طریق اداره کل اطلاع رسانی می گردد.

۱. گروه الف: مؤسسات ممتاز

۲. گروه ب: مؤسسات خوب

۳. گروه ج: مؤسسات متوسط

۴. گروه د: مؤسسات ضعیف

۵. گروه هـ: مؤسسات غیر قابل قبول

تبصره: مدارک تحصیلی مؤسسات غیر قابل قبول، به هیچ عنوان ارزشیابی نمی شود.

ماده ۵: ارزشیابی مدارک تحصیلی کاردانی

۱- مدارک تحصیلی کاردانی کلیه مؤسسات سه گروه اول شامل ممتاز، خوب و متوسط، پس از بررسی و

اطمینان از صحت صدور و تعلق آن، ارزشیابی و ارزشنامه مربوط صادر می شود.

۲- مدارک تحصیلی کاردانی مؤسسات ضعیف توسط کمیسیون تخصصی ذی ربط بررسی و اتخاذ تصمیم

می شود.

ماده ۶: ارزشیابی مدارک تحصیلی کارشناسی

متناسب با سطحی که هر یک از مؤسسات، اعتبار سنجی شده اند، مدارک تحصیلی کارشناسی مربوط، به شرح زیر

ارزشیابی می شود:

۶-۱ برای مؤسسات ممتاز و خوب، در صورت داشتن مدرک دیپلم دوازده (۱۲) ساله یا پیش دانشگاهی معتبر

۶-۲ برای مؤسسات متوسط و ضعیف، علاوه بر شرط مندرج در بند ۶-۱ لازم است:

الف- معدل دیپلم یا پیش دانشگاهی دانش آموخته، حداقل ۱۴ به بالا یا همطراز آن باشد

ب- رشته تحصیلی دانش آموخته با رشته تحصیلی دبیرستانی و پیش دانشگاهی وی سازگار باشد

ج- در صورت نداشتن شرایط بندهای الف و ب، مشروط به شرکت در آزمون کتبی و مصاحبه علمی و احراز

توانمندی های علمی تخصصی و حرفه ای متقاضی

ماده ۷: ارزشیابی مدارک تحصیلی کارشناسی ارشد

متناسب با سطحی که هر یک از مؤسسات، اعتبار سنجی شده اند، مدارک تحصیلی کارشناسی ارشد مربوط، به

شرح زیر ارزشیابی می شود:

۷-۱ مدارک تحصیلی صادره از مؤسسات ممتاز و خوب، به شرط داشتن مدرک کارشناسی معتبر

۷-۲ مدارک تحصیلی صادره از مؤسسات متوسط، علاوه بر داشتن مدرک کارشناسی معتبر، لازم است:

الف- رشته تحصیلی کارشناسی ارشد با رشته تحصیلی مقطع کارشناسی هم راستا باشد

ب- معدل کل مدرک کارشناسی حداقل ۱۴ به بالا یا معادل آن باشد

ج- در صورت نداشتن هر یک از شروط الف و یا ب، به شرط بررسی کیفی و احراز توانمندی‌های علمی - پژوهشی و حرفه‌ای متقاضی از طریق اخذ آزمون، مصاحبه علمی، ارائه مقاله علمی - پژوهشی، حسب مورد یک یا همه آنها به تشخیص کمیسیون‌های ارزشیابی مدارک تحصیلی.

تبصره: مدارک تحصیلی دوره کارشناسی ارشد صادره از مؤسسات ضعیف غیر قابل بررسی و ارزشیابی می باشد.

ماده ۸: ارزشیابی مدارک اعتبار تحصیلی دکتری

متناسب با سطحی که هر یک از مؤسسات، اعتبار سنجی شده اند، مدارک تحصیلی دکتری مربوط، به شرح زیر ارزشیابی می شود:

۱-۸ مدارک تحصیلی صادره از مؤسسات ممتاز، مشروط به داشتن مدرک کارشناسی ارشد معتبر

۲-۸ مدارک تحصیلی صادره از مؤسسات خوب، علاوه بر شرط مندرج در بند ۱-۸، لازم است:

الف- داشتن مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد معتبر از دانشگاه‌های داخل و یا مؤسسات گروه‌های ممتاز یا خوب

ب- داشتن رساله کیفی به تشخیص متخصصین مرتبط منتخب کمیسیون ذی ربط ارزشیابی مدارک

ج- در صورت نداشتن شرط الف، ضمن دارا بودن مدارک تحصیلی معتبر در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد و

پایان نامه کیفی، مشروط به بررسی کیفی و احراز توانمندی‌های علمی - پژوهشی و حرفه‌ای متقاضی و برگزاری

جلسه دفاعیه، درخواست مقاله (یا مقالات) علمی - پژوهشی به تشخیص کمیسیون.

۳-۸ مدارک تحصیلی مربوط به مؤسسات متوسط، به شرط داشتن معیارهای زیر:

الف- داشتن مدرک کارشناسی ارشد معتبر با معدل حداقل ۱۵ به بالا و همچنین مدرک کارشناسی معتبر

ب- ارتباط مستقیم رشته تحصیلی دکتری با رشته تحصیلی مقطع کارشناسی ارشد

ج- داشتن رساله کیفی به تشخیص صاحب‌نظران متخصص منتخب کمیسیون ارزشیابی مدارک ذی ربط

د- چاپ حداقل ۲ مقاله علمی - پژوهشی مستخرج از رساله

تبصره: مدارک تحصیلی دوره دکتری صادره از مؤسسات ضعیف غیر قابل بررسی و ارزشیابی می باشد.

ماده ۹: سایر مقررات

۱-۹ مدارک تحصیلی مربوط به دوره های نیمه حضوری در مقطع دکتری صرفاً برای مؤسسات ممتاز و خوب با

رعایت شاخصهای مربوط و محدودیت های زیر(برای کسانی که از تاریخ تصویب این آئین نامه، شروع به تحصیل در

دوره‌های نیمه حضوری نمایند،) قابل بررسی و ارزشیابی می باشند،

الف- مدارک تحصیلی ناشی از تحصیلات نیمه‌حضوری مؤسسات ممتاز و خوب، حسب مورد همانند مقررات مربوط

به مدارک تحصیلی صادره از مؤسسات متوسط (۳-۸).

ب- داشتن استاد راهنمای دوم داخلی، از اعضای هیأت علمی دانشگاهها که مجاز به داشتن دانشجوی دکتری می

باشند و مبتنی بر اخذ موافقت رسمی از معاونت آموزشی دانشگاه و پرداخت هزینه های مربوط به تشخیص دانشگاه

ج- رعایت مفاد مندرجات ماده ۸ در هنگام ارزشیابی مدارک تحصیلی توسط اداره کل

۲-۹ مدارک تحصیلی ناشی از تحصیلات نیمه حضوری مؤسسات متوسط و ضعیف غیرقابل ارزشیابی می باشند.

۳-۹ پرداخت تمامی هزینه های مربوط به ارزشیابی مدارک تحصیلی بر عهده متقاضی می باشد

۴-۹ مقالات علمی پژوهشی مندرج در مواد ۷ و ۸ لازم است واجد شرایط زیر باشند:

الف- دانش آموخته مؤلف اصلی آنها باشد

- ب- موضوع و محتوای آنها، هم راستا با پایان نامه تحصیلی یا رساله دکتری باشد.
- ج- به تشخیص کمیسیون ذی ربط ارزشیابی مدارک در نشریات علمی پژوهشی دارای نمایه بین‌المللی معتبر منتشر شده باشد
- ۵-۹ برای ارزشیابی مدارک تحصیلی، ارائه اصل و فتوکپی کلیه مستندات مورد اشاره در این آئین نامه با داشتن مهرهای معتبر مراکز صادر کننده الزامی است.
- تبصره: مدارک خارج از کشور علاوه بر این باید به مهر و تأیید نمایندگی های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور رسیده باشد.
- ۶-۹ مدارک تحصیلی مقطع دکتری که بدون گذراندن دوره کارشناسی ارشد و پس از اتمام دوره کارشناسی اخذ شده باشد، قابل بررسی و ارزشیابی نمی باشد.
- تبصره: کسانی که دارای مدرک کارشناسی با درجه ممتاز باشند، در صورتی که به علت ممتاز بودن به صورت مستقیم و بدون گذراندن دوره کارشناسی ارشد، به دوره دکترای موسسات ممتاز و خوب وارد شده باشند، مدرک تحصیلی دکتری آنان، مشروط به بررسی و تأیید کیفیت رساله و ارزیابی توانمندی‌های علمی پژوهشی متقاضی از طریق انجام مصاحبه تخصصی و یا درخواست مقاله و رعایت کلیه ضوابط و مقررات، به ماخذ دکتری قابل بررسی و ارزشیابی است.
- ۷-۹ در هنگام ارزشیابی همزمان مدارک تحصیلی دو مقطع متوالی تحصیلی، چنانچه مدرک تحصیلی مقطع قبلی از مؤسسه ای اخذ شده باشد، که آن مؤسسه از نظر مرجع قانونی ذیربط معتبر ولی از نظر وزارت معتبر نباشد، اما مدرک تحصیلی مقطع بالاتر از مؤسسه معتبر گروههای ممتاز و خوب باشد، مدرک تحصیلی مقطع بالاتر به ترتیب با ضوابط مربوط به مؤسسات متوسط و ضعیف ارزشیابی خواهد شد. در صورتی که مدرک تحصیلی مقطع بالاتر از مؤسسه معتبر گروه‌های متوسط و ضعیف باشد، مدرک مقطع مورد نظر غیرقابل ارزشیابی است.
- ۸-۹ مدارک تحصیلی دانش آموختگانی که با مدرک دارای ارزش استخدامی و یا معادل، در یکی از مؤسسات معتبر ادامه تحصیل داده و مدرک بالاتر اخذ نموده باشند، مدارک آنان غیرقابل بررسی و ارزشیابی است.
- ۹-۹ انتخاب پایان نامه یا رساله در ارتباط با نیازهای داخل کشور، منوط به داشتن یک استاد راهنمای دوم از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و طی مراحل مندرج در بند ب ماده ۹-۱ می باشد.
- ۱۰-۹ مدارک تحصیلی مربوط به رشته های تحصیلی هنری، صنعتی و مانند آنها که علاوه بر دروس نظری، مهارتهای حرفه ای خاصی نیز از سوی مؤسسه محل تحصیل به دانشجویان ارائه می شود، مشروط به اعتبار مؤسسه، بر اساس ضوابطی که به تصویب شورای ارزشیابی مدارک تحصیلی خواهد رسید می باشد و در ارزشنامه صادره در کنار ذکر مقطع تحصیلی، کلمه "حرفه ای" نیز درج می شود.
- ۱۱-۹ حذف واژه "معادل" از ارزشنامه های صادره قبلی در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد، منوط به تکمیل و دریافت مدرک تحصیلی مقطع تحصیلی بالاتر از دانشگاه یا مؤسسه معتبر گروههای ممتاز و خوب و یا کسب حداقل هشتاد درصد نمره آخرین فرد پذیرفته شده در آزمون ورودی مقطع بالاتر سازمان سنجش آموزش کشور می باشد.
- ۱۲-۹ مدارک دوره (DBA) Doctor of Business Administration چنانچه متضمن تهیه و دفاع از رساله بوده باشد، به ماخذ دکتری و در غیر اینصورت با ارائه حداقل یک مقاله علمی - پژوهشی با رعایت مفاد ۹-۴ و مندرجات ماده ۸ به ماخذ دکتری قابل بررسی و ارزشیابی می تواند باشد.
- ۱۳-۹ بررسی و ارزشیابی مدارک مقطع دکتری رشته‌های مربوط به زبان و ادبیات خارجی (عربی، روسیه و ...) که بنا به مندرجات ماده ۸ و ضوابط خاص ارزشیابی مدارک کشورهای مربوط، نیازمند انتشار مقاله در نشریات دارای

نمایه بین‌المللی است، می‌تواند در قبال ارائه مقالات چاپ شده در نشریات علمی - پژوهشی معتبر در کشورهای مربوط (کشورهای عربی، روسیه و ...) انجام پذیرد.

۹-۱۴ صدور اصل ارزشنامه، منوط به امضای تعهدنامه دانش آموخته، مبنی بر اعلام موافقت کتبی با رأی صادره کمیسیون‌های ارزشیابی مدارک و نیز پرداخت وجه تمبر الصاقی و سایر هزینه‌های مربوط در صورت نیاز خواهد بود.